

железобетона, благодаря чему отличается прочностью, совершенной несгораемостью и лёгкостью форм», – писав кореспондент газети «Южный край» [4, с. 194].

5. Свято-Воскресенський кафедральний собор – символ витоків, символ початку зародження Сум: це перша кам'яна споруда міста. Зведена на пожертви козацького полковника Герасима Кондратьєва. Воскресенську церкву побудували наприкінці XVII – на початку XVIII століть. Остаточно будівництво завершили у 1702 році. Згодом храм став не лише першою мурованою будівлею Сум, але й провідною архітектурно-культурною, духовною домінантою міста та знаковою архітектурною пам'яткою [1, с. 35]. Зважаючи на тривожну обстановку тих часів, коли зводили церкву, храму надали оборонного характеру. Масивні стіни здатні витримати будь-яку облогу. Воскресенська церква – унікальна архітектурна пам'ятка, побудована в стилі кращих взірців українського й російського зодчества. Храм – промовистий взірець козацького бароко, символ козацької доби, своєрідний зв'язок з давно минулими часами.

Таким чином, семіотика архітектурних пам'яток міста ґрунтується на пам'яті поколінь та на духовних витоках. Архітектурна спадщина, яка збереглася до нашого часу, є невід'ємною частиною історичного розвитку міста Суми та його мешканців.

Список джерел

1. Вечерський В. В. Православні святині Сумщини. Київ : Техніка, 2009. 224 с.
2. Євтушенко В. Г. Ландшафтна архітектура м. Суми кінця XVIII-початку XX століть. *Сьома Сумська наукова історико-краєзнавча конференція*. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2007. С. 290–295.
3. Лесіна Ю. В. Суми: подорож у минуле. Суми : Мрія-1, 2012. 59 с.
4. Суми. Вулицями старого міста: Історико-архітектурний альбом / Керівники автор. колективу: В. К. Шейко, Ю. С. Кобиляков, В. С. Соколов. 4-те вид. перероб. та доп. Суми : Видавничий дім «Фолігрант», 2010. 280 с.
5. Тесля М. П. О. О. Паліцин і «Паліцинська академія». Суми : Видавництво «МакДен», 2010. 424 с.

Жилякова О. В.,

канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів та обліку,
Харківський державний університет харчування та торгівлі,
Україна

МІЖПОКОЛІННА СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ: ПРОБЛЕМИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Поняття «соціальна відповідальність», «соціальна держава» існують у теорії державного управління вже більше ста років та пов'язані з державним

регулюванням соціальних процесів. Соціальна відповідальність базується на визначенні та конкретизації обов'язків держави та її інститутів щодо прийняття та виконання законів, нормативних та правових документів, спрямованих на збереження та ефективне використання людських й природних ресурсів, додержання та реалізацію у повному обсязі державних соціальних гарантій та державних соціальних стандартів, а також створення умов та можливостей формування та накопичення людського та соціального капіталу.

Питання збереження міжпоколінної соціальної відповідальності набуло актуальності останні десятиріччя з впровадженням багатьма державами світу концепції сталого розвитку, яку часто називають головною ідеологією XXI століття, адже це «розвиток, який задовольняє потреби нинішнього покоління без шкоди для можливості майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби».

Для індивідуального і соціального розвитку і якості життя у будь-якому віці мають першорядне значення стосунки між поколіннями. Похилий вік представляє позитивні цінності, і літні люди відіграють важливу роль в економіці, сім'ї, громаді та суспільстві в цілому. У сучасних умовах активна роль літніх людей на виробництві, у сім'ях, громаді і суспільстві має набуває подальшого розвитку. Заохочення зв'язків та співробітництва між поколіннями у формі забезпечення принципу міжпоколінної солідарності повинне, таким чином, бути включене у процес державного управління, що реалізується у зв'язку зі старінням населення, та сприяти розвитку суспільства.

Глибокі та структурні реформи, що запроваджені останнім часом в Україні, а саме, пенсійна, медична та освітня реформа, маючи на меті досягнення макроекономічної стабільності та повернення позитивної динаміки розвитку української економіки у майбутньому, поставили виклики парадигмі сталого розвитку вже сьогодні. Так, поетапне впровадження медичної реформи призвело до часткового фінансування сфери охорони здоров'я з державного бюджету та необхідності покриття другої частини медичних послуг населенням до моменту введення у дію обов'язкового медичного страхування, що порушує баланс соціальної складової у концепції сталого розвитку. Криза, що виникла у системі охорони здоров'я, на наш погляд, має двоякий характер. З одного боку, це загроза зниження рівня медичного забезпечення населення, зниження рівня соціальної захищеності населення, а з іншого – це можливість, поштовх для розвитку медичного страхування, переходу до страхової медицини. Саме страхова медицина як метод фінансування охорони здоров'я, який охоплює фінансування наукових досліджень, підготовку медичних кадрів, витрати на розвиток матеріально-технічної бази лікувальних закладів, надання медичної допомоги населенню, є основним за умов переходу від бюджетної (державної) до соціальної системи фінансування.

Проблема майбутнього пенсійного забезпечення населення певного віку (35 років та старше) з'явилась у результаті поступового переходу до трирівневої пенсійної системи. Джерелом проблеми стала відсутність другого рівня пенсійної системи та низький рівень платоспроможності першого

(солідарного) рівня, що є порушенням міжпоколінної соціальної справедливості. Відсутність соціальної відповідальності працездатного покоління призводить до проблем фінансування пенсійного забезпечення людей непрацездатного віку, та водночас покладає додаткове фінансове навантаження на майбутнє покоління, яке буде вимушене самотійно забезпечувати утримання у непрацездатному віці.

Таким чином, криза у країні, що розгортається на тлі світової фінансово-економічної кризи, гальмує реформування ключових напрямів життя держави у середньостроковій перспективі, та, як наслідок, стримує досягнення таких цілей сталого розвитку як подолання бідності, міцне здоров'я і благополуччя.

Очевидно, що під впливом економічної потреби, нестачі фінансових ресурсів, формується відповідний економічний інтерес, відбувається пошук інструменту, методу для задоволення потреби суспільства, окремих верств населення, конкретного індивіда. За таких умов страхування покликано нівелювати соціальні та економічні нерівності між поколіннями шляхом надання широкого асортименту послуг, серед яких на особливу увагу заслуговують медичне страхування, пенсійне страхування, страхування дітей. За останні два десятиліття український страховий ринок зазнав суттєвих змін, що відбилися на його формуванні та зростанні, призвели до зміцнення фінансової стійкості, надійності ключових страховиків, забезпечили законодавчий захист інтересів страхувальників, функціонування конкурентного середовища. Сучасний страховий ринок, що постійно розвивається, може стати інструментом досягнення перелічених цілей сталого розвитку в умовах реформування пенсійної системи, системи освіти, системи охорони здоров'я. Використання страхування як інструмента досягнення цілей сталого розвитку забезпечить задоволення потреб населення у захисті майнових інтересів, що пов'язані з додатковими витратами (медичні витрати, витрати на отримання освіти) та ризиками майбутніх періодів (досягнення пенсійного віку та ін.), а також сприятиме виконанню державою частини соціально-економічних функцій.

Отже, гостро постало питання виявлення чітких границь участі держави у забезпеченні міжпоколінної соціальної відповідальності, та використання методів державного управління, у тому числі пропагандистських, з метою формування у населення сучасного підходу до використання усіх можливих форм та методів збереження соціальної відповідальності з урахуванням участі кожного індивіда у створенні соціально-економічного зв'язку між попереднім, теперішнім та майбутнім поколіннями.